

FI lausuntopyyntö VV

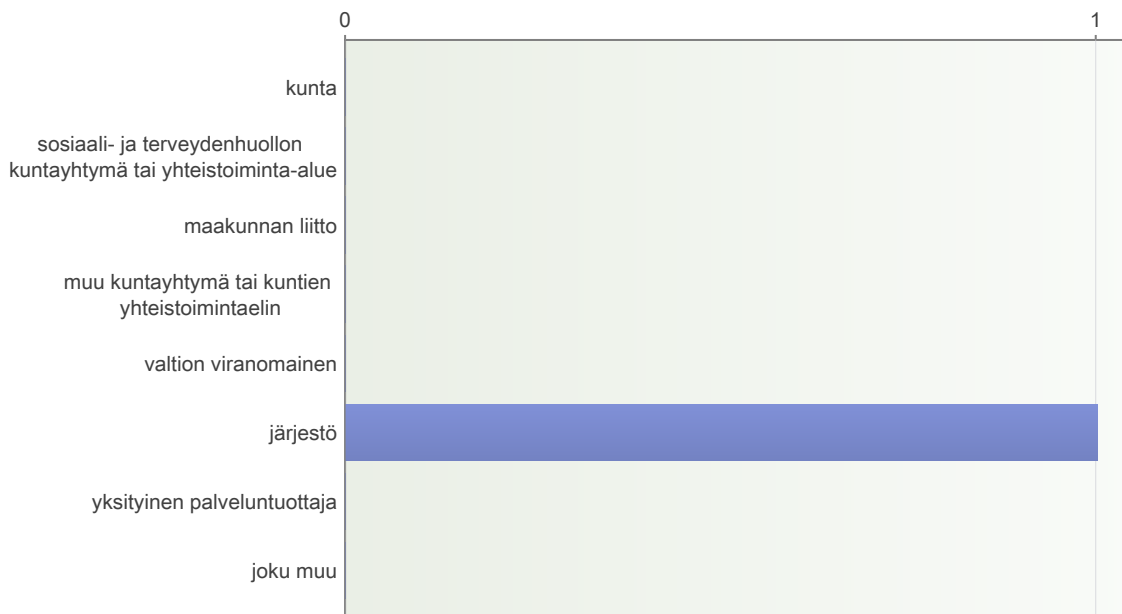
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimitilimen nimi
Elinkeinoelämän keskusliitto EK	Jan Schugk	jan.schugk@ek.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

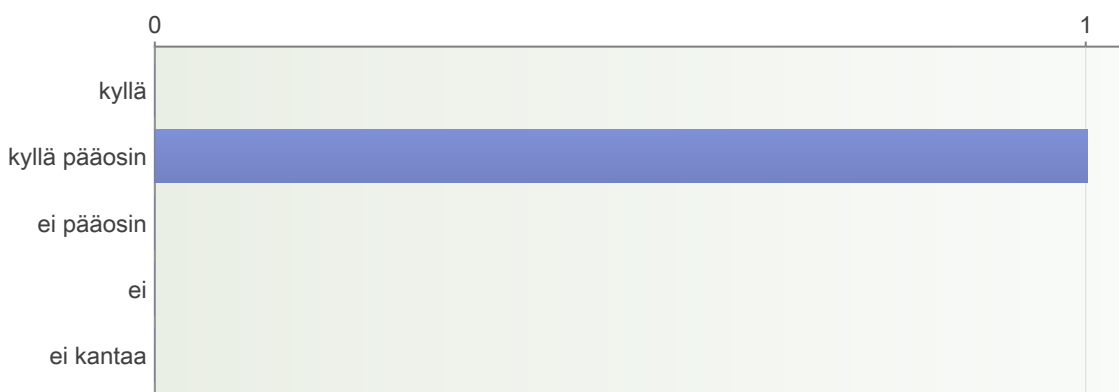
- EK:n näkemyksen mukaan asiakkaan valinnan vapauden lisäämiseen pohjautuvalla uudistuksella voidaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja niiltä osin, kuin tämä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluin ylipäättään on mahdollista. Käytännössä terveys- ja hyvinvointieroja voidaan kaventaa lisäämällä tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, parantamalla palvelujen saatavuutta, lisäämällä niiden käyttöä palveluista hyötyvien väestöryhmien keskuudessa sekä parantamalla palvelujen vaikuttavuutta.

Perustason palvelut ja niiden toimesta tapahtuva kokonaisvaltainen vastuunotto asiakkaasta/potilaasta ovat keskeisiä tekijöitä terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa. Osin kapitaatioon pohjautuva rahoitus yhdessä toiminnan tuloksellisuuteen sidottujen erien kanssa kannustaa sote-keskuksia ottamaan paljon palveluita käyttävien henkilöiden tilanne kokonaisvaltaisesti haltuun ja huolehtimaan palvelukokonaisuuden horisontaalisesta ja vertikaalisesta integraatiosta asiakkaan tarpeiden perusteella. Valinnan vapaus antaa asiakkaalle mahdollisuuden valita omaa palvelutarvettaan parhaiten vastaava tuottaja. Rahoitusmalliin liittyvien kannustimien avulla asiakkaan valinnat saadaan merkityksellisiksi palveluntuottajalle, joka ponnistelee tuottaakseen palveluja, joiden laatuun ja saatavuuteen asiakas on tyytyväinen.

Maakunnalla on asemansa (järjestäjä ja rahoittaja) kautta erinomaiset mahdollisuudet seurata perus- ja erikoistason toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja ohjata sitä tarvittaessa tavoitteiden mukaiseen ja vaikuttavaan suuntaan ja tarvittaessa katkaista sopimukset sellaisten toimijoiden kanssa, joiden toiminta ei vastaa sote-toiminnalle asetettuja tavoitteita.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

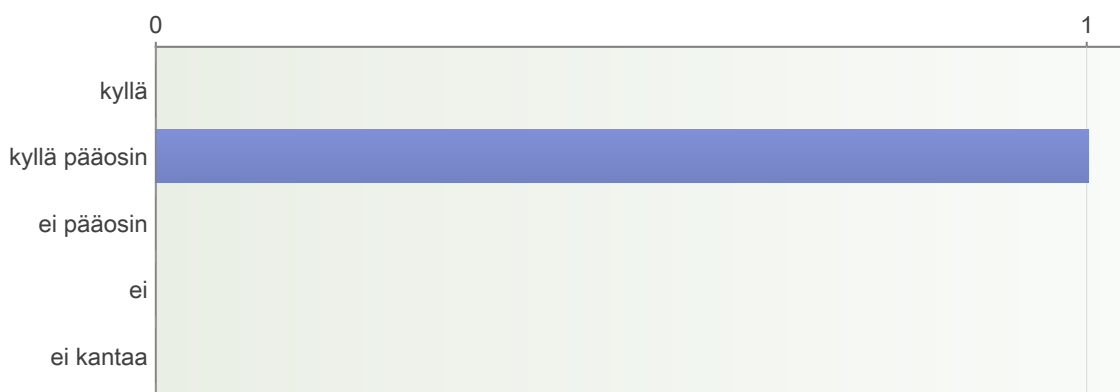
Vastaajien määrä: 1

- EK:n näkemyksen mukaan uudistus edistää huomattavasti asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia palveluihinsa. Asiakkaalla on mahdollisuus valita itselleen sopiva perustason palveluntuottaja ja vaihtaa tätä, jos palvelut eivät saatavuudeltaan tai laadultaan vastaa hänen tarpeitaan. Sama pätee erikoistasolla, joskin rajallisemmassa määrin, johtuen siitä, että valtaosa palveluista toteutetaan maakunnan liikelaitoksissa. Maksusetelin, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttömahdollisuus antaa lisää mahdollisuuksia valita ja etenkin asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttöä on edistettävä laajemmin kuin lakiluonnoksessa nyt on esitetty.

Tutkimusten perusteella jo tieto asiakkaan valinnanvapaudesta vaikuttaa myönteisesti palveluntuottajiin (palveluallttius, asiakaskeskeisyys, palvelujen laatu), vaikka asiakas ei tätä mahdollisuutta heti aktiivisesti käyttäisikään.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

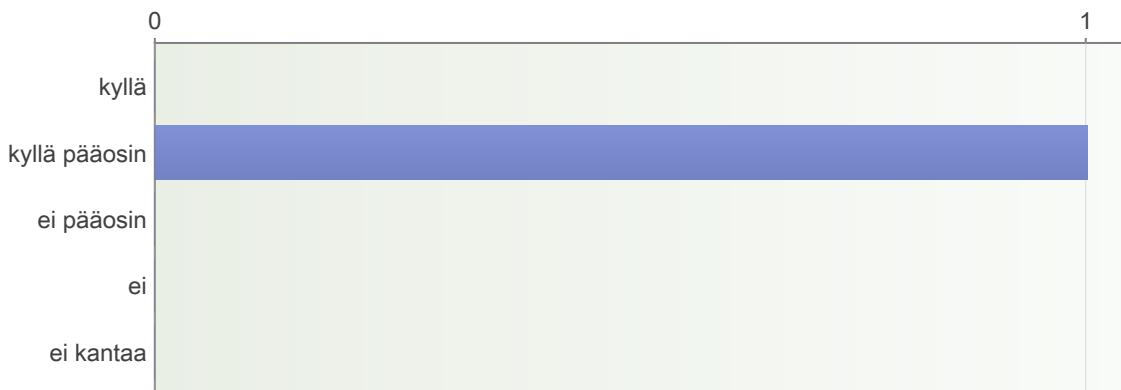
Vastaajien määrä: 1

- EK:n näkemyksen mukaan olennaista asiakkaan omaan tilanteeseen sopivan palvelun saamiseksi on palvelujen saatavuus ja vaihtoehtoisten saavutettavissa olevien palvelun tuottajien määrä. Erikoistasolla alueellista valinnanvaraa tulee olemaan vähemmän kuin perustasolla, koska palvelut on luonnoksessa suunniteltu tuotettavaksi suurelta osin maakunnan liikelaitoksen toimesta. Tämä rajoittaa asiakkaan mahdollisuuksia hakeutua oman tilanteensa kannalta sopivaan palveluun, mikä on selkeä puute nyt valmistellussa lakiluonnoksessa. Erikoistason valinnanvaran parantamiseksi asiakasseteliä tulee käyttää aina kun vaihtoehtoisia palveluntuottajia on kyseisen palvelun osalta tarjolla.

Harvaan asutuille alueille ei pystytä synnyttämään yhtä laajamittaista palveluntuottajaverkkoa kuin tiheästi asutuille alueille, mutta näilläkin alueilla mm. mobiilien sekä virtuaalisten palvelujen kehittäminen tarjoaa mahdollisuuden edistää sopivien palvelujen saatavuutta. On huomattava, että harvaan asutuille alueille ei nykyjärjestelmäkään ole kyennyt tarjoamaan laajamittaista palvelutuotantoa.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

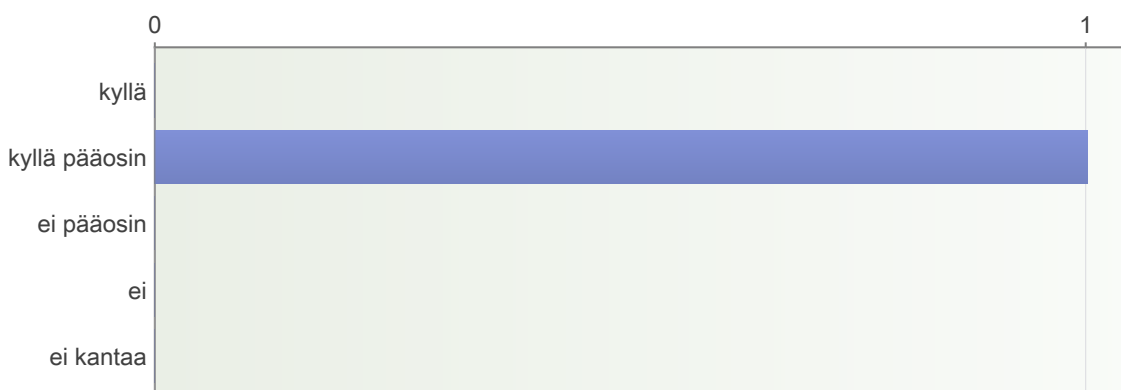
Vastaajien määrä: 1

- Uudistus luo mahdollisuuden ja kannusteet tuottaa palvelut integroidusti ja vaikuttavasti. EK:n näkemyksen mukaan olennaista on, että perustason toimijat kantavat laaja-alaisen vastuun omista asiakkaistaan ja huolehtivat heidän palvelujensa koordinoimisesta, niiden toteutumisen seurannasta ja vaikuttavuuden arvioinnista.

Yhteinen sähköinen asiakastietojärjestelmä parantaa huomattavasti tiedonkulkua eri toimijoiden välillä ja siten suunniteltujen toimenpiteiden ja yhteistyön toteutumisen sekä toiminnan vaikuttavuuden seurantamahdollisuuksia. Olennaista on rakentaa kannustinjärjestelmä, joka ohjaa eri tason ja alojen toimijoita vaikuttavaan toimintaan ja tarpeelliseen yhteistyöhön.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tavoite on haastava, mutta järjestämislain uudistuksella ja nyt lausunnolla olevalla valinnanvapauslainsäädännöllä on mahdollista luoda julkisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin kannusteet ja rajoitteet, jotka johtavat käytettävissä olevien voimavarojen nykyistä tuottavampaan käyttöön. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää asiakkaiden valinnanvapauteen ja monituottajamalliin perustuvaa toimintamallia, jossa järjestämis- ja tuottamisvastuu on mahdollisimman pitkälti eriytetty, erilaiset tuottajat ovat tasavertaisessa kilpailuasemassa, asiakkaat voivat valita tuottajan useiden vaihtoehtoisten toimijoiden joukosta. Julkisen rahoituksen taso pidetään kohtuullisena ja sitä seurataan reaaliaikaisesti siten, että rahoituksen "piikki ei ole auki". EK:n käsityksen mukaan uudistus täyttää nämä edellytykset varsin hyvin ja ennen kaikkea selvästi paremmin kuin nykyjärjestelmä, jossa kulut ovat kasvaneet huomattavasti ilman että palvelujen saatavuus ja laatu olisivat parantuneet samassa suhteessa.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

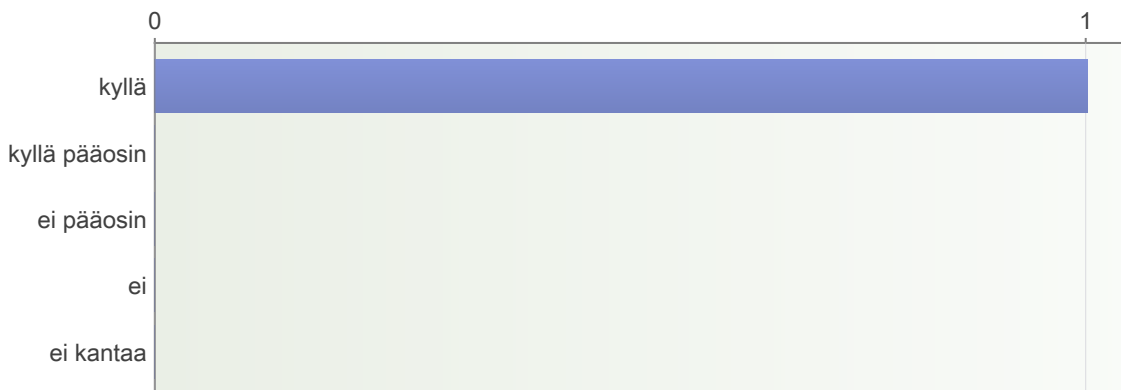
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus kokonaisuudessaan toteuttaa kansanvaltaisuuden edellyttämät vaikutusmahdollisuudet maakuntavaalien ja niissä valittavien maakuntavaltuustojen kautta. Maakuntaorganisaation ja maakuntavaltuustojen tulee sote-palveluita järjestäessään kiinnittää riittävä huomio kansalaisten kuulemiseen ja heidän näkemystensä huomioon ottamiseen palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisen valvonnassa.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

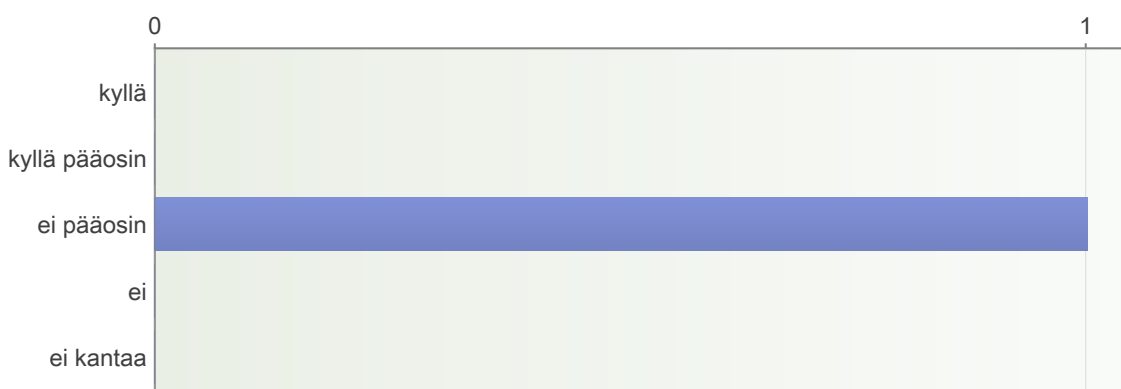
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- EK:n näkemys on, että asiakkaan valinnan vapaus, siihen liittyvä kilpailuasetelma ja rahoituksen osittainen kapitaatiopohjaisuus kannustavat palvelun tuottajia innovoimaan uusia tapoja tuottaa palveluita ja viedä ne asiakkaan lähelle, tuottamaan palvelut kustannustehokkaasti ja uudistamaan prosesseja niin että resurssit käytetään hyväksi mahdollisimman tehokkaasti. Asiakkaan ajankäyttö saa sekin tässä asetelmassa uuden merkityksen resurssina, jonka käyttöön on palveluiden kehittämisessä kiinnitettävä huomiota toisin kuin julkisesti rahoitetuissa sote-palveluissa tähän asti on tapahtunut.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

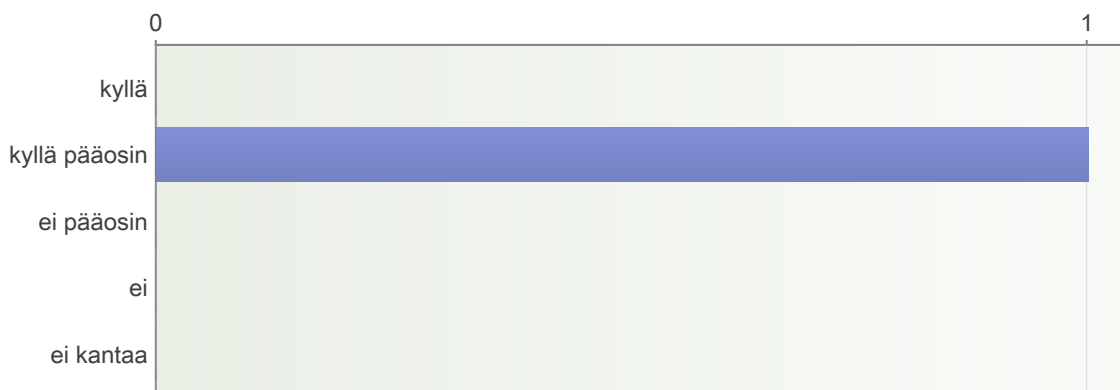
Vastaajien määrä: 1

- Perustason ja laajennetun perustason palvelut on kuvattu 15 §:ssä melko selkeästi, joskin varsinaisesti yksityiskohtainen sisältö esim. yleisten sairauksien määritelmän osalta aukeavat vasta tutustumalla lain yksityiskohtaisiin perusteluihin. Nämä määrittelyt on EK:n näkemyksen mukaan syytä tuoda varsinaiseen lakitekstiin.

Ne perustason palvelut, joita ei ole saatavilla sosiaali- ja terveyskeskuksesta tai suunhoidon yksiköstä (tehtävät jotka sisältävät julkisen vallan käyttöä, palvelut jotka on säädetty valinnanvapauden ulkopuolelle, laaja-alaista osaamisen kokoamista ja koordinoitua edellyttävät palvelut) ja jotka siten on tuotettava maakunnan liikelaitoksen toimesta, kuvataan vain perusteluissa, mutta nämäkin määrittelyt on syytä sisällyttää varsinaiseen lakitekstiin.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

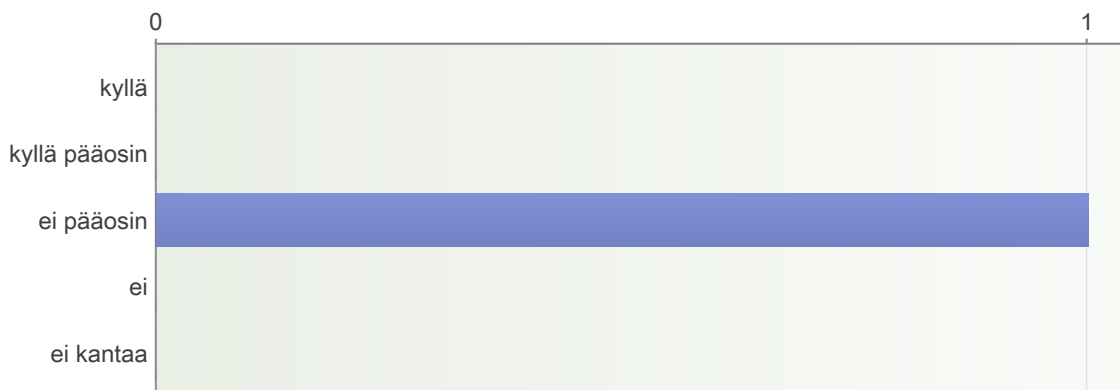
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelien avulla voidaan tuottaa ne palvelut, jotka kuuluvat suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin, mutta joita suoran valinnan palvelun tuottaja ei itse tuota. Vastuu palvelukokonaisuudesta sekä palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta säilyy kuitenkin suoran valinnan palvelun tuottajalla, jolloin myös maakunnan ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet maksuseteleillä tuotettuihin palveluihin säilyvät EK:n näkemyksen mukaan riittävinä.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksen 17 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on annettava asiakkaalle maksuseteli, jolla tämä voi valita tuottajan suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin sisältyville palveluille.

EK pitää tätä perusteettomana. Malli tarkoittaisi sitä, että suoran valinnan palveluntuottaja olisi pakotettu antamaan maksusetelin, jolla asiakas voisi käyttää suoran valinnan palvelun tuottajan kilpailijan tarjoamia palveluja, vaikka samaiset palvelut kuuluisivat suoran valinnan tuottajan tarjoamiin palveluihin.

EK katsoo, että maksuseteli on tarkoituksenmukainen silloin, kun suoran valinnan palvelun tuottaja ei itse tuota palvelukokonaisuuksiin sisältyviä itsenäisiä osakokonaisuuksia, vaan on järjestänyt nämä esimerkiksi alihankintana. Säädösehdotus on lausunnon kohdassa 24 (yksilöidyt säädösehdotukset).

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

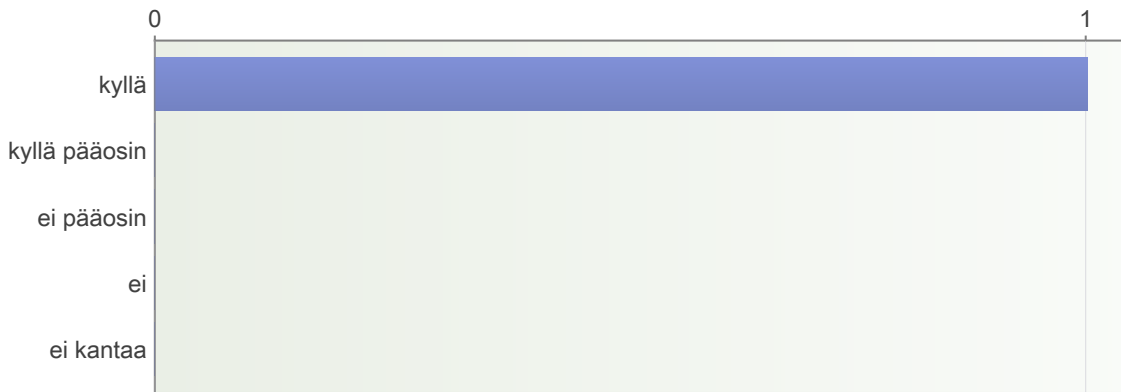
- Luonnoksen 17 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on annettava asiakkaalle maksuseteli, jolla tämä voi valita tuottajan suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin sisältyville palveluille.

EK pitää tätä perusteettomana. Malli tarkoittaisi sitä, että suoran valinnan palveluntuottaja olisi pakotettu antamaan maksusetelin, jolla asiakas voisi käyttää suoran valinnan palvelun tuottajan kilpailijan tarjoamia palveluja, vaikka samaiset palvelut kuuluisivat suoran valinnan tuottajan tarjoamiin palveluihin.

EK katsoo, että maksuseteli on tarkoituksenmukainen silloin, kun suoran valinnan palvelun tuottaja ei itse tuota palvelukokonaisuuksiin sisältyviä itsenäisiä osakokonaisuuksia, vaan on järjestänyt nämä esimerkiksi alihankintana. Säädösehdotus on lausunnon kohdassa 24 (yksilöidyt säädösehdotukset).

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

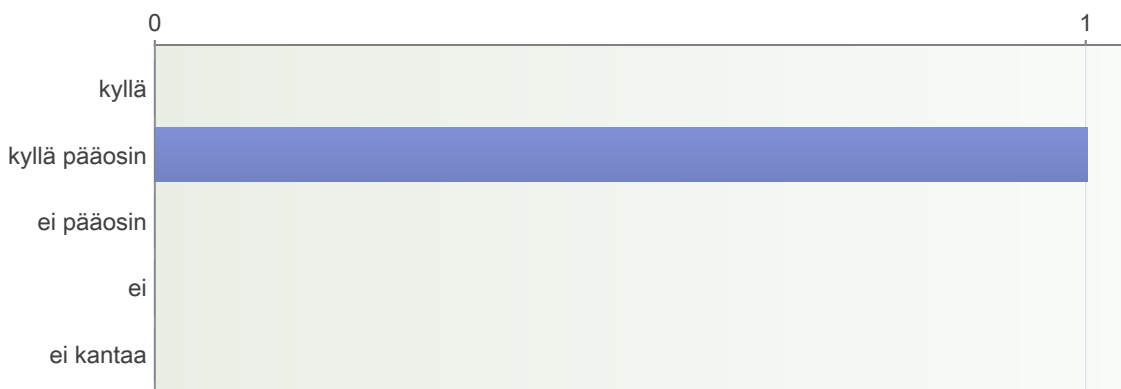
- Luonnoksen 17 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on annettava asiakkaalle maksuseteli, jolla tämä voi valita tuottajan suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin sisältyville palveluille.

EK pitää tätä perusteettomana. Malli tarkoittaisi sitä, että suoran valinnan palveluntuottaja olisi pakotettu antamaan maksusetelin, jolla asiakas voisi käyttää suoran valinnan palvelun tuottajan kilpailijan tarjoamia palveluja, vaikka samaiset palvelut kuuluisivat suoran valinnan tuottajan tarjoamiin palveluihin.

EK katsoo, että maksuseteli on tarkoituksenmukainen silloin, kun suoran valinnan palvelun tuottaja ei itse tuota palvelukokonaisuuksiin sisältyviä itsenäisiä osakokonaisuuksia, vaan on järjestänyt nämä esimerkiksi alihankintana. Säädösehdotus on lausunnon kohdassa 24 (yksilöidyt säädösehdotukset).

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- EK pitää säännöksiä perusteltuina, mutta osin puutteellisina. Asiakkaan palvelutarpeen arviointimenettelystä tulisi olla selkeät säännökset. Niiden tavoitteena tulee olla se, että asiakkaan ei tarvitse käydä uudelleen vastaanotolla saman asian arvioimiseksi. Siksi on tarpeen, että laissa säädetään selkeästi, miten maakunnan liikelaitos arvioi palvelutarpeen. Säädösehdotus on lausunnon kohdassa 24 (yksilöidyt säädösehdotukset).

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

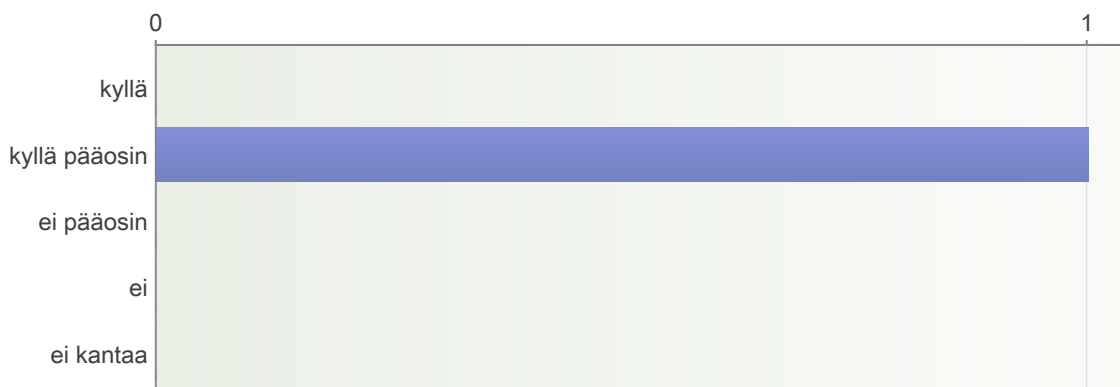
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- EK ei näe ongelmaa asiakassetelissä järjestämisvastuun näkökulmasta. Maakunnille annettava järjestämisvastuuta voidaan verrata kuntien nykyiseen järjestämisvastuuseen. Voimassa oleva kuntia koskeva lainsäädäntö lähtee siitä, että kunnilla on lukuisia erilaisia tapoja toteuttaa järjestämisvastuu. Yksi näistä käytössä olevista keinoista on asiakkaalle annettava maksuseteli. Voimassa olevan lainsäädännön mukainen maksuseteli ei asiallisesti ottaen juuri poikkea lakiluonnoksen mukaisesta asiakassetelistä. Molemmassa järjestämisvastuullinen julkisen vallan toimija määrittää muun muassa maksusetelin/asiakassetelin arvon ja päättää, täyttyvätkö setelin saamisen edellytykset.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

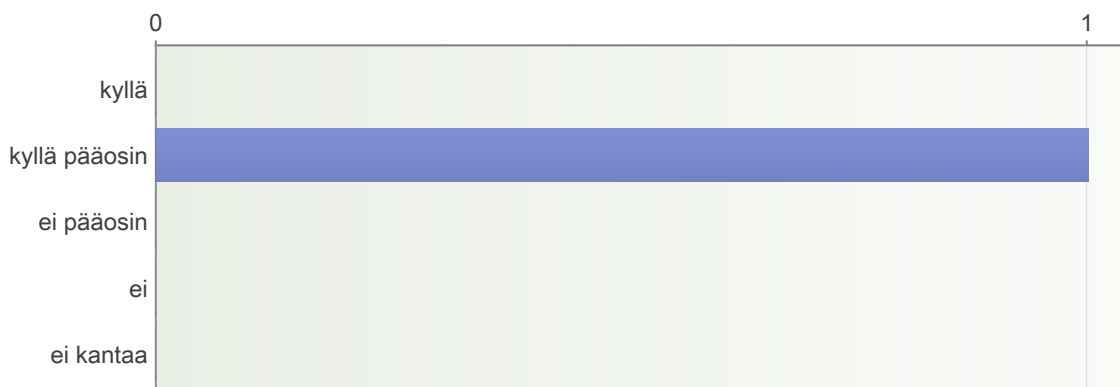
Vastaajien määrä: 1

- EK pitää maakuntien päätösvaltaa selvästi liian laajana asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen kannalta.

Lakiluonnoksen ja sen perusteluiden mukaan asiakasseteli tulee ottaa käyttöön vähintään 15 %:lla luonnoksessa todettujen palvelujen kokonaiskuluista. Maakunnalle annettaisiin kuitenkin mahdollisuus poiketa alaspäin asetetusta 15 %:n vähimmäistasosta. Poikkeamismahdollisuus asettaisi maan eri osissa asuvat ihmiset eriarvoiseen asemaan, kun osa maakunnista hyödyntäisi poikkeamismahdollisuutta esimerkiksi suojatakseen omaa tuotantoaan, jonka seurauksena asiakkaan valinnanvapaus olisi joissakin maakunnissa toisia maakuntia rajoitetumpi. Poikkeamismahdollisuus voisi olla ristiriidassa perustuslain yhdenvertaisuuden vaatimusta. Tästä syystä 21 §:n perusteluissa oleva poikkeamismahdollisuus tulee poistaa (2 mom. 4. ja 5. virke). Säädösehdotus on lausunnon kohdassa 24 (yksilöidyt säädösehdotukset).

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- EK pitää säännöksiä perusteltuina, mutta osin puutteellisena. Asiakkaan palvelutarpeen arviointimenettelystä tulisi olla selkeät säännökset. Niiden lähtökohtana tulee olla se, että asiakkaan ei tarvitse käydä uudelleen vastaanotolla saman asian selvittämiseksi. Siksi on tarpeen, että laissa säädetään selkeästi, miten maakunnan liikelaitos arvioi palvelutarpeen. Säädösehdotus on lausunnon kohdassa 24 (yksilöidyt säädösehdotukset).

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

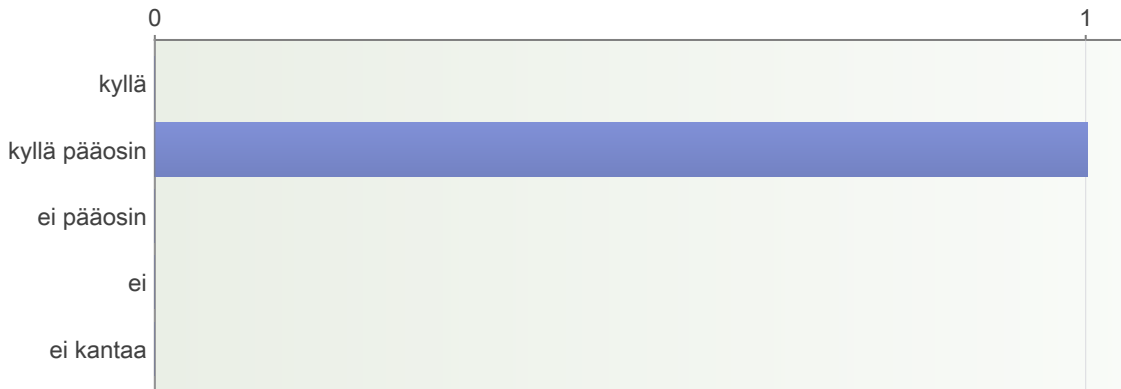
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Päätöksentekoa tukea järjestettäessä on huolehdittava siitä, että palvelusuunnitelmien laatiminen ja asiakkaiden tukeminen toteutetaan palveluntuottajista riippumattomalla tavalla.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

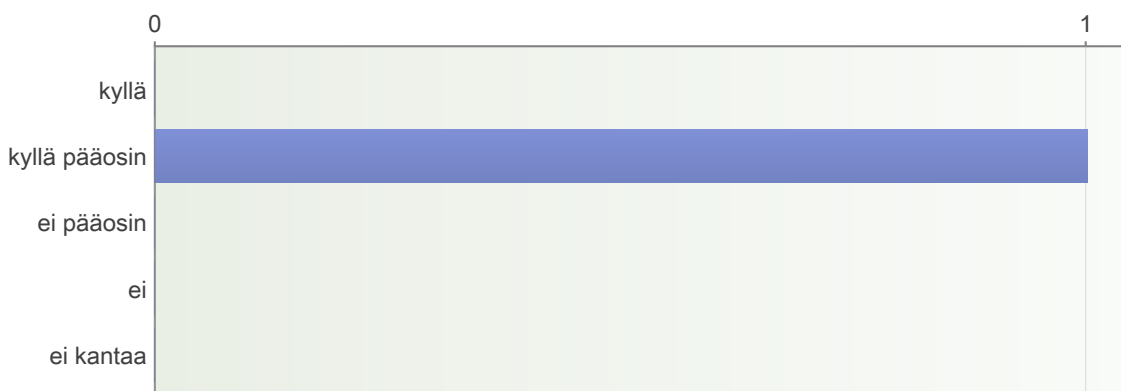
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- EK:n näkemyksen mukaan olennaista on, että rekisteröintimenettely koskee kaikkia toimijoita ja että se on sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta annetun lakiesityksen mukainen. Maakuntien asettamien laatua, voimavaroja ja saatavuutta sekä palveluketjuja ja niiden yhteensovittamista koskevien ehtojen on oltava yhdenmukaiset ja tasavertaiset kaikille palvelun tuottajille.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

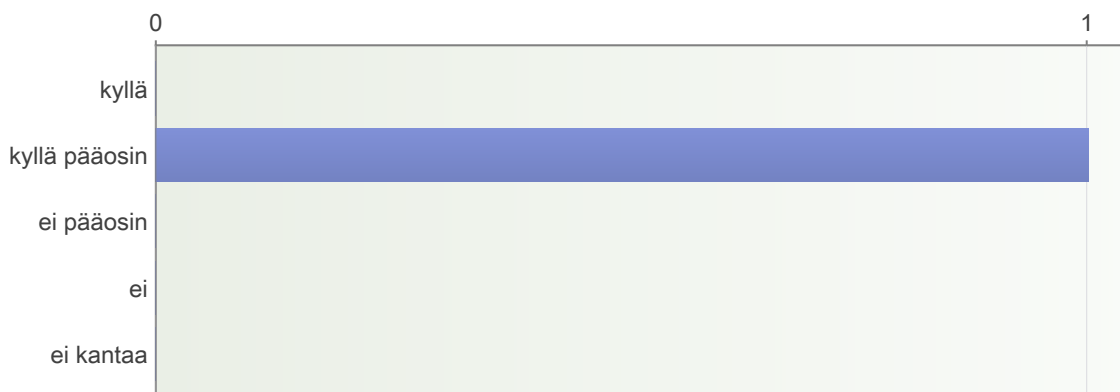

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhtiöittämisvelvollisuus on kirjattu lakiluonnoksen 40 §:ään oikein. Velvoite yhtiöittämiseen perustuu Suomea velvoittavaan EU:n valtioneuvoston päätöksen ja kansalliseen kilpailulakiimme, joka kieltää julkisia toimijoita vääristämästä kilpailua menettelyllään tai toimintansa rakenteella. Kansallisesti on säädetty niin kuntien kuin valtion toimijoiden osalta, että kilpailluilla markkinoilla harjoitettava toiminta tulee yhtiöittää. Näin on luonnollisesti tehtävä ehdotetulla tavalla myös maakuntien osalta. Tältä osin pykälän yksityiskohtaista perustelua on syytä täsmentää.

EK:n käsityksen mukaan 40 §:n sanamuodon ja sen perustelun välillä on ristiriita. Pykälän mukaan maakunnallisen yhtiön tai yhteisön voi perustaa maakunta ja yksityiskohtaisten perustelujen mukaan sen voi perustaa maakunnan liikelaitos. Maakunta lienee oikea kirjaus myös perusteluissa.

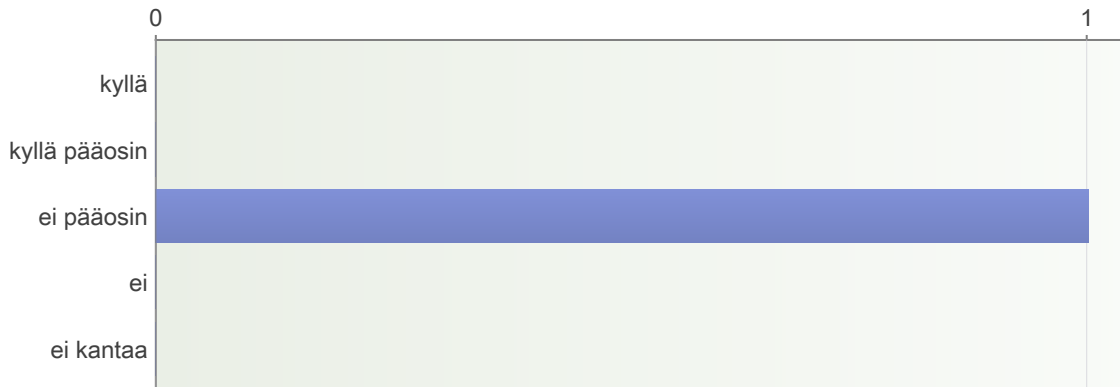
Luonnoksen 47 §:n mukaan palvelun tuottaja vastaa palveluunsa liittyneiden hoitokomplikaatioiden ja vastaavien korjaamisen kustannuksista. Palvelun tuottajan vastuu tuottamistaan palveluista määrittyy valinnanvapauslain sekä maakuntien määrittelemien ehtojen mukaan. Vastuut olisivat kaiketi samat kaikille tuottajille. Säännöksen sisältöä ja tarkoitusta ei ole perusteltu.

EK pitää säännöstä sisällöllisesti ja teknisesti epäonnistuneena. Terveystieteiden toimintaan liittyy tietyllä todennäköisyydellä komplikaatioita, jotka eivät aiheudu hoitovirheestä, mutta jotka voivat olla merkittäviä. Korjauskustannukset voivat muodostaa hallitsemattoman taloudellisen riskin etenkin pienemmille palvelun tuottajille. Näiden tavanomaisten komplikaatioiden, jotka siis eivät aiheudu hoitovirheestä, hoitoa ei voi sisällyttää tehtäväksi samalla korvauksella, jolla hoito alun perin annettiin. Jos näin halutaan menetellä, on siirryttävä ns. niputettuun hinnoitteluun, jossa hoidon/toimenpiteen hinta sisältää kokonaisuuden, johon kuuluvat esitutkimukset, hoitajakso/toimenpide, jälkitarkastus, kuntoutus ja mahdollisten komplikaatioiden hoito.

Säädösehdotukset on lausunnon kohdassa 24 (yksilöidyt säädösehdotukset).

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista. 15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhtiöttämisvelvollisuus on kirjattu lakiluonnoksen 40 §:ään oikein. Velvoite yhtiöttämiseen perustuu Suomea velvoittavaan EU:n valtioneuvoston päätöseen ja kansalliseen kilpailulakiimme, joka kieltää julkisia toimijoita vääristämästä kilpailua menettelyllään tai toimintansa rakenteella. Kansallisesti on säädetty niin kuntien kuin valtion toimijoiden osalta, että kilpailluilla markkinoilla harjoitettava toiminta tulee yhtiöttää. Näin on luonnollisesti tehtävä ehdotetulla tavalla myös maakuntien osalta. Tältä osin pykälän yksityiskohtaista perustelua on syytä täsmentää.

EK:n käsityksen mukaan 40 §:n sanamuodon ja sen perustelun välillä on ristiriita. Pykälän mukaan maakunnallisen yhtiön tai yhteisön voi perustaa maakunta ja yksityiskohtaisten perustelujen mukaan sen voi perustaa maakunnan liikelaitos. Maakunta lienee oikea kirjaus myös perusteluissa.

Luonnoksen 47 §:n mukaan palvelun tuottaja vastaa palveluunsa liittyneiden hoitokomplikaatioiden ja vastaavien korjaamisen kustannuksista. Palvelun tuottajan vastuu tuottamistaan palveluista määrittyy valinnanvapauslain sekä maakuntien määrittelemien ehtojen mukaan. Vastuut olisivat kaiketi samat kaikille tuottajille. Säännöksen sisältöä ja tarkoitusta ei ole perusteltu.

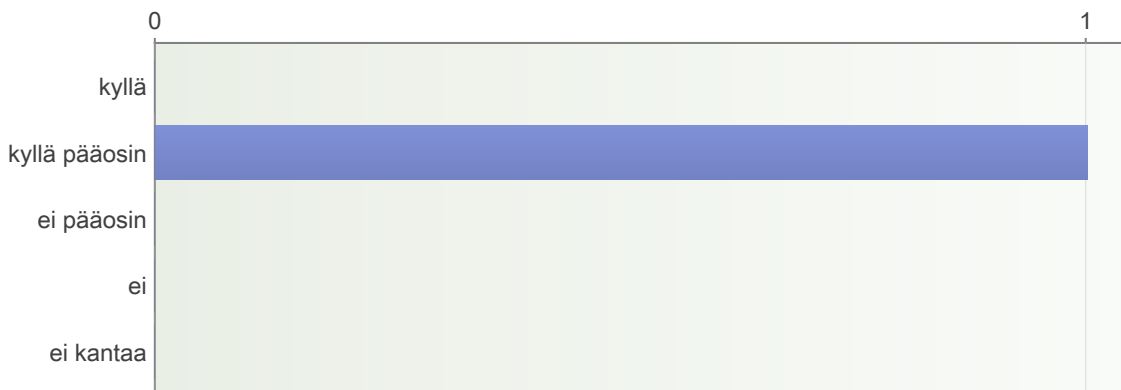
EK pitää säännöstä sisällöllisesti ja teknisesti epäonnistuneena. Terveystieteiden toimintaan liittyy tietyllä todennäköisyydellä komplikaatioita, jotka eivät aiheudu hoitovirheestä, mutta jotka voivat olla merkittäviä. Korjauskustannukset voivat muodostaa hallitsemattoman taloudellisen riskin etenkin pienemmille palvelun tuottajille. Näiden tavanomaisten komplikaatioiden, jotka siis eivät aiheudu hoitovirheestä, hoitoa ei voi sisällyttää tehtäväksi samalla korvauksella, jolla hoito alun perin annettiin. Jos näin halutaan menetellä, on siirryttävä ns. niputettuun hinnoitteluun, jossa hoidon/toimenpiteen hinta sisältää kokonaisuuden, johon kuuluvat esitutkimukset, hoitajakso/toimenpide, jälkitarkastus, kuntoutus ja mahdollisten komplikaatioiden hoito.

Säädösehdotukset on lausunnon kohdassa 24 (yksilöidyt säädösehdotukset).

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksen asiakasmaksuja koskevat osuudet ovat perusteltuja. Julkisesti rahoitetuissa sosiaali- ja terveyspalveluissa asiakkaiden maksujen tulee olla samat tuottajasta riippumatta. Maakunta perii asiakasmaksut ja tuottajat saavat korvauksensa maakunnalta. Säännöksistä käy ilmi, että asiakkaalta ei saa periä asiakasmaksuja silloin, kun on kyse maksusetelillä tai asiakasetelillä järjestetystä palvelusta tai henkilökohtaisella budjetilla annetusta palvelusta.

Henkilökohtaisen budjetin osalta todetaan vielä, että asiakas vastaa itse niistä kustannuksista, jotka eivät sisälly henkilökohtaista budjettia koskevaan asiakassuunnitelmaan. Vastaavaa säännöstä ei kuitenkaan ole muilla tavoilla järjestetyissä palveluissa. Epäselvyyden poistamiseksi olisi tarkoituksenmukaista säätää, että asiakas vastaa itse sellaisten palvelujen kustannuksista, jotka eivät sisälly myös suoran valinnan palveluihin (mukaan lukien maksusetelillä järjestetyt palvelut) ja asiakasetelillä järjestettyihin palveluihin.

Tätä kokonaisuutta koskeva säännös on EK:n käsityksen mukaan tarkoituksenmukaista säätää erillisessä pykälässä luvussa 9. Säädösehdotus on kohdassa 24 (yksilöidyt säädösmuutosehdotukset).

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

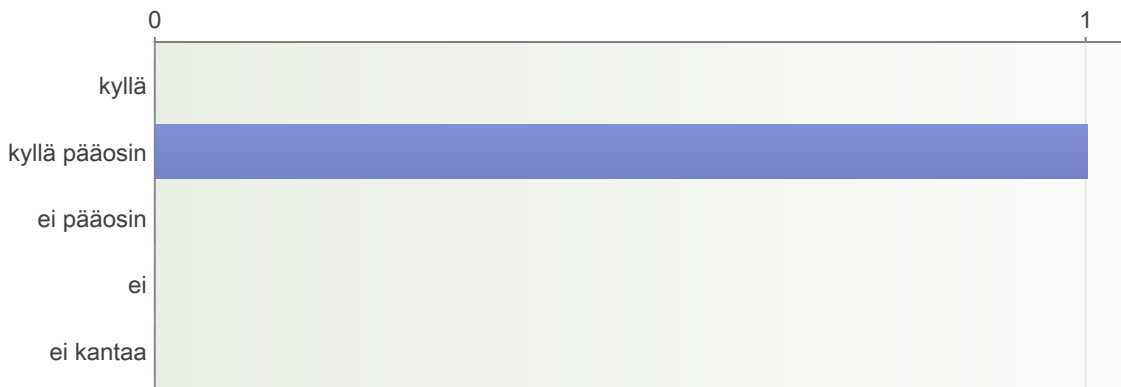
- Luonnoksen asiakasmaksuja koskevat osuudet ovat perusteltuja. Julkisesti rahoitetuissa sosiaali- ja terveyspalveluissa asiakkaiden maksujen tulee olla samat tuottajasta riippumatta. Maakunta perii asiakasmaksut ja tuottajat saavat korvauksensa maakunnalta. Säännöksistä käy ilmi, että asiakkaalta ei saa periä asiakasmaksuja silloin, kun on kyse maksusetelillä tai asiakasetelillä järjestetystä palvelusta tai henkilökohtaisella budjetilla annetusta palvelusta.

Henkilökohtaisen budjetin osalta todetaan vielä, että asiakas vastaa itse niistä kustannuksista, jotka eivät sisälly henkilökohtaista budjettia koskevaan asiakassuunnitelmaan. Vastaavaa säännöstä ei kuitenkaan ole muilla tavoilla järjestetyissä palveluissa. Epäselvyyden poistamiseksi olisi tarkoituksenmukaista säätää, että asiakas vastaa itse sellaisten palvelujen kustannuksista, jotka eivät sisälly myös suoran valinnan palveluihin (mukaan lukien maksusetelillä järjestetyt palvelut) ja asiakasetelillä järjestettyihin palveluihin.

Tätä kokonaisuutta koskeva säännös on EK:n käsityksen mukaan tarkoituksenmukaista säätää erillisessä pykälässä luvussa 9. Säädösehdotus on kohdassa 24 (yksilöidyt säädösmuutosehdotukset).

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

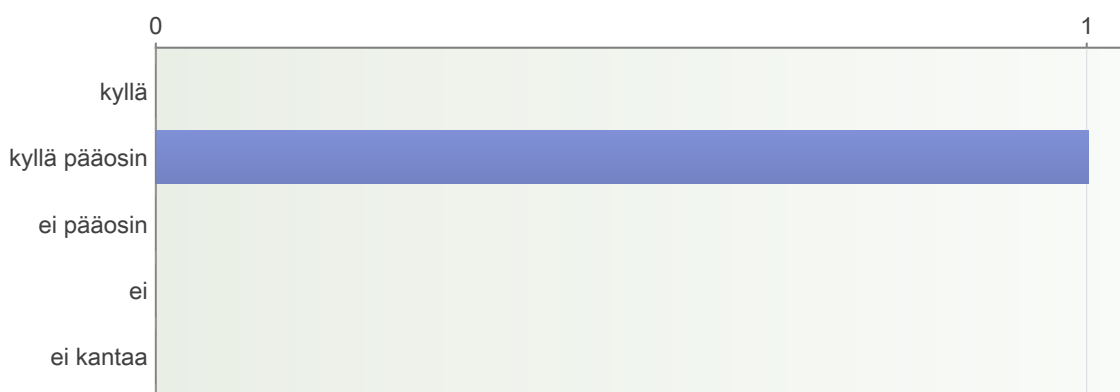

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

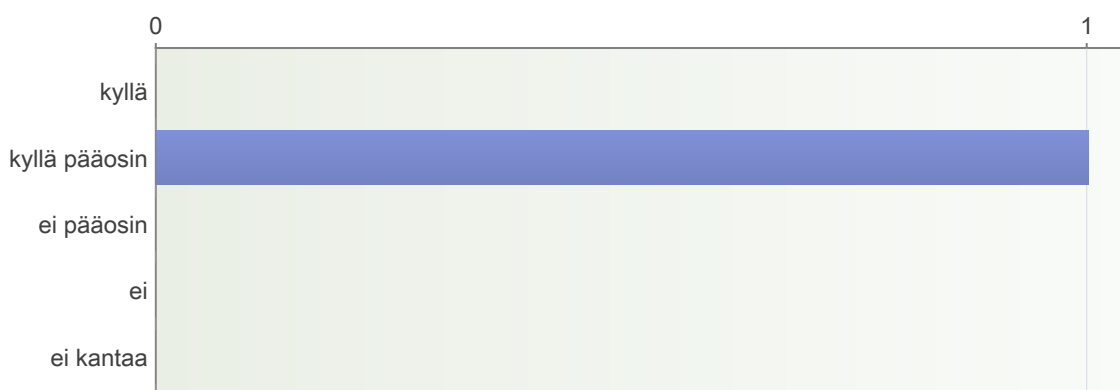
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädäntö antaa hyvät puitteet tasapainoisten ja kilpailuneutraalien sosiaali- ja terveyspalvelumarkkinoiden syntymiselle. Olennaista on, että maakuntien hallinnossa tuetaan markkinoiden avautumista kohtelemalla eri toimijoita tasapuolisesti ja hyödynnetään monituottajuutta toiminnan laadun, saatavuuden ja kustannusten hallinnan parantamiseksi.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kiinteän korvauksen suuri osuus vaikeuttaa pienten palveluntuottajien toimintaa markkinoilla, sillä pienellä asiakasvolyymillä on vaikea hallita palvelujen tarpeeseen liittyvän vaihtelun aiheuttamaa riskiä, joka tasaantuu suuressa asiakaskunnassa.

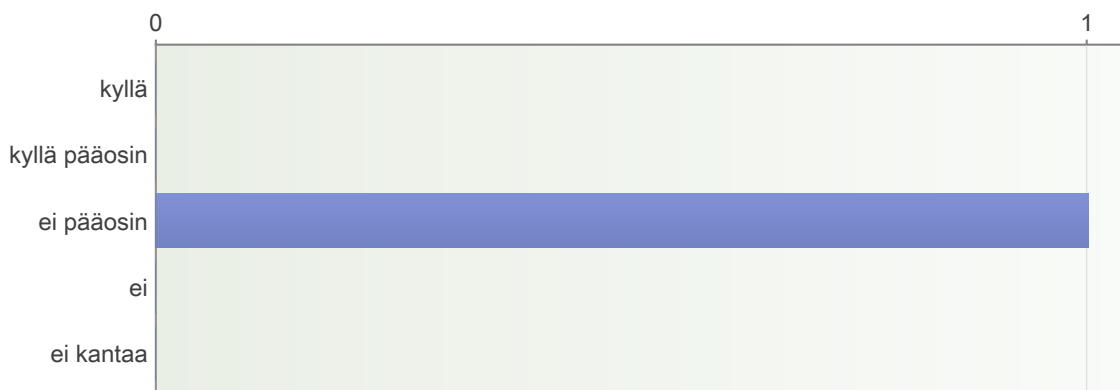
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Laajenevan valinnan vapauden myötä henkilöllä on mahdollisuus valita hänen tarpeitaan parhaiten vastaava sosiaali- ja terveyskeskus sekä suunhoidon yksikkö, samoin kuin maakunnan liikelaitoksen toimipiste tai asiakassetelipalvelujen tuottaja silloin kun tarvitaan palveluja, jotka eivät kuulu suoran valinnan vapauden piiriin. Se, että kyseessä on asiakkaan itse valitsema, eikä hänelle hallinnollisesti osoitettu palvelun tuottaja lisää asiakkaan sitoutumista palvelun tuottajaan ja samalla tarjottuun hoitoon ja muiden palveluiden toteutukseen. Koska palvelun tuottajan rahoitus seuraa asiakkaan valintaa, on palvelun tuottajalla – toisin kun nyt – suuri intressi toimia niin, että asiakas on tyytyväinen saamaansa palveluun, sen saatavuuteen ja sen tuloksiin, eikä tilaisuuden tullen vaihda palveluntuottajaa. Nämä tekijät yhdessä johtavat siihen, että palvelumarkkinoilla menestyvät vain tuottajat, joiden tarjoamien palvelujen saatavuus ja laatu ovat hyvät. Jotta myös palvelujen vaikuttavuus paranisi, on asiakkaalla oltava valintojensa pohjaksi riittävästi tietoa palveluntuottajista ja ennen kaikkea myös heidän tuottamiensa palvelujen vaikuttavuudesta, sillä tätä ei pelkän asiakaskokemuksen perusteella pysty arvioimaan.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

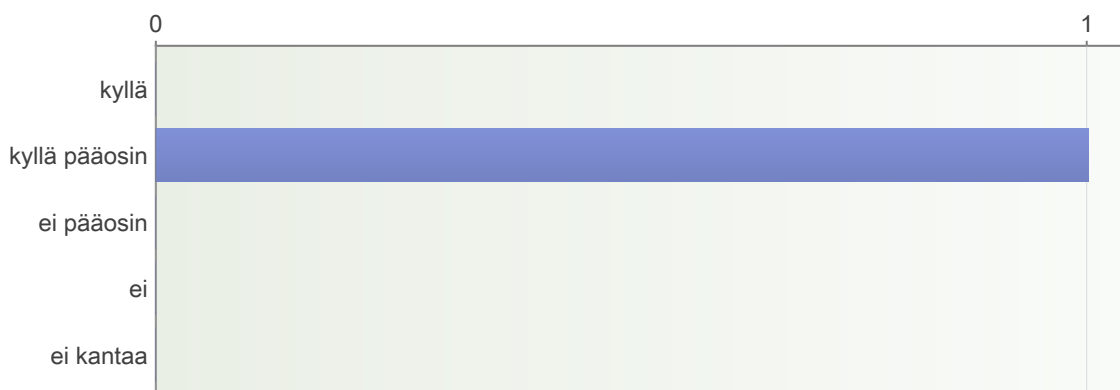
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laajenevan valinnan vapauden myötä henkilöllä on mahdollisuus valita hänen tarpeitaan parhaiten vastaava sosiaali- ja terveyskeskus sekä suunhoidon yksikkö, samoin kuin maakunnan liikelaitoksen toimipiste tai asiakassetelipalvelujen tuottaja silloin kun tarvitaan palveluja, jotka eivät kuulu suoran valinnan vapauden piiriin. Se, että kyseessä on asiakkaan itse valitsema, eikä hänelle hallinnollisesti osoitettu palvelun tuottaja lisää asiakkaan sitoutumista palvelun tuottajaan ja samalla tarjottuun hoitoon ja muiden palveluiden toteutukseen. Koska palvelun tuottajan rahoitus seuraa asiakkaan valintaa, on palvelun tuottajalla – toisin kun nyt – suuri intressi toimia niin, että asiakas on tyytyväinen saamaansa palveluun, sen saatavuuteen ja sen tuloksiin, eikä tilaisuuden tullen vaihda palveluntuottajaa. Nämä tekijät yhdessä johtavat siihen, että palvelumarkkinoilla menestyvät vain tuottajat, joiden tarjoamien palvelujen saatavuus ja laatu ovat hyvät. Jotta myös palvelujen vaikuttavuus paranisi, on asiakkaalla oltava valintojensa pohjaksi riittävästi tietoa palveluntuottajista ja ennen kaikkea myös heidän tuottamiensa palvelujen vaikuttavuudesta, sillä tätä ei pelkän asiakaskokemuksen perusteella pysty arvioimaan.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Laajenevan valinnan vapauden myötä henkilöllä on mahdollisuus valita hänen tarpeitaan parhaiten vastaava sosiaali- ja terveyskeskus sekä suunhoidon yksikkö, samoin kuin maakunnan liikelaitoksen toimipiste tai asiakassetelipalvelujen tuottaja silloin kun tarvitaan palveluja, jotka eivät kuulu suoran valinnan vapauden piiriin. Se, että kyseessä on asiakkaan itse valitsema, eikä hänelle hallinnollisesti osoitettu palvelun tuottaja lisää asiakkaan sitoutumista palvelun tuottajaan ja samalla tarjottuun hoitoon ja muiden palveluiden toteutukseen. Koska palvelun tuottajan rahoitus seuraa asiakkaan valintaa, on palvelun tuottajalla – toisin kun nyt – suuri intressi toimia niin, että asiakas on tyytyväinen saamaansa palveluun, sen saatavuuteen ja sen tuloksiin, eikä tilaisuuden tullen vaihda palveluntuottajaa. Nämä tekijät yhdessä johtavat siihen, että palvelumarkkinoilla menestyvät vain tuottajat, joiden tarjoamien palvelujen saatavuus ja laatu ovat hyvät. Jotta myös palvelujen vaikuttavuus paranisi, on asiakkaalla oltava valintojensa pohjaksi riittävästi tietoa palveluntuottajista ja ennen kaikkea myös heidän tuottamiensa palvelujen vaikuttavuudesta, sillä tätä ei pelkän asiakaskokemuksen perusteella pysty arvioimaan.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksen 11 §:n mukaan maakunta osoittaa asiakkaalle palvelun tuottajan silloin, kun asiakas ei sitä itse valitse tai kykene valitsemaan. Jotta julkisen vallan omistamia ja yksityisesti omistettuja tuottajia kohdeltaisiin tasavertaisesti, pykälän perusteluja tulee täydentää. Säädösehdotus on kohdassa 24 (yksilöidyt säädösmuutosehdotukset).

Hallituksen linjauksen (29.6.2017) mukaan julkinen palvelulupaus on maakunnan asukkailleen osoittama tahdonilmaisu siitä, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja käytännössä toteutetaan. Asukkaiden oikeudesta eri palveluihin säädetään useassa eri laissa eikä palvelulupaus voi sitä kaventaa. EK pitää palvelulupausta liian löysänä. Asukkailla tulisi olla mahdollisuus saada tietää, mitkä palvelut heillä on oikeus saada ja missä laajuudessa ne järjestetään julkisen vallan järjestämänä.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- 11 §:n yksityiskohtainen perustelu

Lisätään perusteluun lainausmerkein merkitty lause:

Pykälän 2 momentissa säädetään palveluntuottajan valinnasta tilanteissa, joissa täysi-ikäinen asiakas ei muussa tapauksessa tee tai kykene tekemään palveluntuottajan valintaa eikä asiakkaalla ole laillista edustajaa tai tämä ei valitse asiakkaalle palveluntuottajaa. Tällöin maakunta osoittaisi asiakkaan maakunnan alueella olevan toimipisteen asiakkaaksi. Maakunnan tulisi osoittaa asiakkaalle palveluntuottaja, jonka toimipiste on parhaiten asiakkaan saavutettavissa. ”Palveluntuottajia pitäisi kohdella tasavertaisesti niiden omistuksesta riippumatta.” Saavutettavuuden arvioinnissa otettaisiin huomioon liikenneolosuhteet ja etäisyys. Maakunnan osoittaessa asiakkaalle palvelun tuottajan asiasta ei tehtäisi valituskelpoista hallintopäätöstä, vaan kyse olisi tosiasiallisesta hallintotoiminnasta. Jos maakunta olisi osoittanut asiakkaalle palvelun tuottajan, asiakas tai hänen laillinen edustajansa voisi kuitenkin tällöin vaihtaa palvelun tuottajaa määräajasta riippumatta. Asiakas ei olisi näin ollen sidottu 16 ja 19 §:ssä säädettyyn vuoden määräaikaan palvelun tuottajan vaihtamisen suhteen.

17 § ja sen yksityiskohtainen perustelu

Muutetaan 1 mom. alkuosa ja sen yksityiskohtainen perustelu seuraavaksi (lisäykset merkitty lainausmerkein):

”Jos suoran valinnan palvelun tuottaja ei itse tuota jotakin suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin kuuluvaa yksittäistä toimenpidettä tai palvelua, joka on palvelukokonaisuuden itsenäinen osakokonaisuus, suoran palvelun tuottaja voi antaa asiakkaalle maksusetelin tällaisen toimenpiteen tai palvelun tuottajan valitsemiseksi. Jos asiakas kieltäytyy vastaanottamasta maksuseteliä, suoran valinnan palvelun tuottaja vastaa asiakkaan sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta muulla tavoin.”

Yksityiskohtainen perustelu: ”Pykälän 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottaja voisi antaa asiakkaalle maksusetelin, jonka avulla tämä valitsisi tuottajan sellaisille suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin sisällyville yksittäisille toimenpiteille ja palveluille, joita suoran valinnan palvelun tuottaja ei itse tuota. Tämän pääsääntöisenä tarkoituksena on mahdollistaa suoran valinnan palvelujen tuottaminen kaiken kokoisille toimijoille.” Osakokonaisuuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi erityistyöntekijöiden (muun muassa puheterapeutit, ravitsemusterapeutit, jalkojenhoitajat, psykologit, erikoislääkärit) palveluja sekä esimerkiksi laboratorio- ja kuvantamispalveluja.

Jos asiakas kieltäytyisi vastaanottamasta maksuseteliä, suoran valinnan palvelun tuottaja...

21 §:n yksityiskohtainen perustelu

Poistetaan 21 §:n perusteluissa oleva poikkeamismahdollisuus eli poistetaan 2 mom. 4. ja 5. virke (ks. vapaaehtoiset huomiot kysymykseen 10).

22 § ja sen yksityiskohtainen perustelu

Lisätään 22 §:ään uusi 3 mom. ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin seuraava perustelu (lisäykset merkitty lainausmerkein”:

”Maakunnan liikelaitos arvioi asiakkaan palvelutarpeen suoran valinnan palveluissa laaditun lähetteen perusteella. Maakunta voi valtuuttaa suoran valinnan palvelun yksikön antamaan asiakassetelin silloin, kun sen saamisen edellytysten täytyminen on ilmeistä yhtenäisten kiireettömän hoidon perusteiden täytyessä.”

Yksityiskohtainen perustelu: ”Pykälän 3 momentissa säädetään, miten asiakassetelin saamisen edellytysten täytyminen arvioitaisiin. Maakunnan liikelaitos arvioisi sen suoran valinnan palvelujen yksikön laatiman palvelujen tarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman perusteella. Maakunta voisi myös valtuuttaa suoran valinnan palvelun tuottajan antamaan asiakassetelin silloin, kun sen saamisen edellytysten täytyminen on selvää yhtenäisten kiireettömän hoidon perusteiden täytyessä. Menettelytavan tarkoituksena on, että asiakas saisi ratkaisun asiakassetelin saamisesta käymättä maakunnan liikelaitoksen vastaanotolla.”

27 § ja sen yksityiskohtainen perustelu

Lisätään 27 §:ään uusi 3 momentti ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin seuraava perustelu (ks. vapaaehtoiset huomiot kysymykseen 11) (lisäykset merkitty lainausmerkein):

”Maakunnan liikelaitos tekee päätöksen henkilökohtaisesta budjetista suoran valinnan palveluissa laaditun palvelujen tarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman perusteella.”

Yksityiskohtainen perustelu: ”Pykälän 3 momentissa säädetään, miten henkilökohtaisen budjetin saamisen edellytysten täytyminen arvioitaisiin. Maakunnan liikelaitos arvioisi sen suoran valinnan palvelujen yksikön laatiman palvelujen tarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman perusteella. Tarkoituksena on, että asiakas saisi

ratkaisun henkilökohtaisen budjetin myöntämisestä käymättä maakunnan liikelaitoksen vastaanotolla.”

40 §:n yksityiskohtainen perustelu

Lisätään perustelun loppuun seuraava teksti (lisäys merkitty lainausmerkein):

”Yhtiöittämisvelvollisuudella edistetään kilpailuneutraliteettia yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan välillä. EU:n valtioneuvoston sääntely edellyttää, ettei julkinen toimija voi toimia sellaisessa organisaatiomuodossa tai rakenteella, jossa se saisi kilpailuetua yksityisiin toimijoihin verrattuna. EU-sääntely kieltää jäsenvaltioita ylittäänsä luomasta kansallisella lainsäädännöllään tietyille toimijoille kilpailuetua toisiin nähden.

EU:n valtioneuvoston sääntely koskee myös julkisia sosiaali- ja terveystalvuujuja. Sääntelystä seuraa, että maakuntien tulee yhtiöittää sellainen palvelutuotanto, jota vastaavaa palvelua myös yksityiset yritykset tuottavat tai voisivat tuottaa samoilla markkinoilla. EU-sääntelyn lisäksi myös voimassa oleva kansallinen sääntely edellyttää maakuntia yhtiöittämään toimintansa kilpailuilla markkinoilla.

Kilpailulain 4 a luvussa annetaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimivalta puuttua tilanteeseen, jossa julkinen toimija väärin kilpailua joko menettelyn tai toiminnan rakenteen johdosta. Kuntalaissa veloitetaan kuntia yhtiöittämään toimintansa kilpailuilla markkinoilla. Valtion liikelaitoslakia on muutettu siten, ettei kilpailuilla markkinoilla toimi enää valtion liikelaitoksia.

Asiakkaan mahdollisuus valita palvelun tuottaja koskee perustason palvelujen ohella myös monia erikoistason palveluja. Valtioneuvoston sääntelystä ja asiakkaan valinnanvapauden laajuudesta seuraa, että yhtiöittämisvelvollisuus koskee suoran valinnan palvelujen ohella myös asiakassetelillä järjestettäviä palveluja.”

Korvataan käsite "maakunnan liikelaitos" termillä "maakunta".

47 § ja sen yksityiskohtainen perustelu

Poistetaan 47 §:n toinen virke. Vastaava poisto myös yksityiskohtaisen perustelun 1 kappaleen lopusta.

59 § ja uusi § yksityiskohtaisine perusteluineen

Poistetaan 59 §:n 1 mom. viimeinen virke. Lisätään 9 lukuun seuraava uusi § ja sen yksityiskohtainen perustelu (lisäykset merkitty lainausmerkein):

”xx § Maksusetelillä ja asiakassetelillä järjestettyihin ja henkilökohtaiseen budjettiin sisällyttämättömien palvelujen kustannusten korvaaminen”

”Asiakas vastaa itse palvelun tuottajalle niiden palvelujen kustannuksista, jotka eivät sisälly maksusetelillä ja asiakassetelillä järjestettyihin palveluihin tai henkilökohtaista budjettia koskevaan asiakassuunnitelmaan.”

Yksityiskohtainen perustelu: ”Pykälässä säädetään, kenellä on vastuu maksusetelillä ja asiakassetelillä sekä henkilökohtaisella budjetilla järjestettyihin palveluihin kuulumattomien palvelujen kustannusten korvaamisesta. Selvyyden vuoksi on tarpeen säätää, että nämä kustannukset kuuluisivat kokonaisuudessaan asiakkaan maksettavaksi.”